

дослідженнями, більшість молодших підлітків неадаптовані до нових умов. Тому на цьому етапі важливо надати їм підтримку та допомогу в їхньому новому життєвому шляху.

Висновок. Отже, адаптація дітей при переході у середню навчальну ланку загальноосвітньої школи вимагає цілісного підходу, який стосується академічного, соціального та емоційного аспектів навчання. Впроваджуючи інклюзивні методи навчання, сприяючи співпраці між педагогами та надаючи пріоритет соціально-емоційному розвитку, загальноосвітні школи можуть створити сприятливе навчальне середовище, де кожна дитина має можливість розвиватися.

Перспективу подальшого наукового пошуку вбачаємо у емпіричному з'ясуванні специфіки адаптації школярів при переході у середню навчальну ланку загальноосвітньої школи з урахуванням спеціалізації класу.

Джерела та література:

1. Особливості переходу із початкової школи до середньої. URL: <http://lutsk-school2.volyn.sch.in.ua/Files/downloadcentef> (дата звернення: 01.05.2024)
2. Прищеп О. Психологічні особливості адаптації молодших підлітків до навчання в основній школі. *Вісник Інституту розвитку дитини*. 2015. № 35. С.149 – 154.
3. Смоліна К. Адаптація дітей при переході у середню навчальну ланку загальноосвітньої школи. *Соціальна адаптація особистості в сучасному суспільстві, ортобіоз та паліативна допомога із циклу: Психологічні складові сталого розвитку суспільства: пошук психологічного обґрунтування на виклики сучасності : матеріали VIII Наук.-практ. інтернет-конф.* 2021. С.140–142.
4. Татьянчиков А. О. Розвиток креативних здібностей учнів у процесі переходу до навчання в основній школі. *Від науки – до практики: науково-методичний альманах*. 2019. Вип. 5. С. 115–120.

Тихонова Тетяна

Національний університет імені Тараса Шевченка,
кандидат психологічних наук, доцент

Шатирко Лариса

Інститут психології імені Г.С. Костюка,
старший науковий співробітник

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СТУДЕНТІВ

Володіння іноземною мовою – необхідна передумова успішної життєдіяльності особистості в сучасному світі. Тому навчання цього вміння є не лише ключовим елементом освіти, але і важливою складовою культурного розвитку та міжкультурного спілкування. Формування компетентностей з іноземної мови в студентів вимагає комплексного підходу, який враховує не лише методи навчання, але й психологічні особливості студентської аудиторії.

До психологічних особливостей особистості в процесі навчання відносимо когнітивні процеси, мотивацію, емоційну сферу, стресостійкість, комунікативні навички, впевненість у собі, тощо.

Одним із ключових аспектів формування мовної компетентності є когнітивні процеси, що передбачають сприйняття, запам'ятовування, розуміння та відтворення мовних одиниць. Наприклад, сприйняття мови допомагає студентам розуміти звукову структуру та граматику мови, а пам'ять допомагає розуміти звукову структуру, граматику мови, зберігати нові слова та вирази. Увага важлива для концентрації на навчальному матеріалі. Мислення - розв'язувати мовні завдання та розуміти складні концепції. Тому успішне засвоєння іноземної мови залежить від ефективності цих процесів, які можуть бути покращені за допомогою різноманітних методів навчання та психологічних технік при викладанні іноземної мови

Мотивація також відіграє важливу роль у вивченні іноземних мов. Студенти, які мають сильну мотивацію до успіху у вивченні мови, зазвичай досягають кращих результатів. Мотивація може бути зовнішньою (наприклад, бажанням отримати високі оцінки) або внутрішньою (наприклад, бажанням розширити свій культурний світогляд, або мати конкурентоспроможність як спеціаліст на ринку праці). У зв'язку з цим важливим є створення сприятливого середовища, яке підтримує мотивацію у студентів і підштовхує їх до досягнення успіху.

Для оптимізації навчання іноземної мови важливо враховувати як когнітивні процеси, так і мотивацію студентів. З цією метою можна використовувати різноманітні методи та технології, такі як інтерактивні заняття, групова робота, використання різноманітних джерел для збільшення мотивації (фільми, музика, література тощо).

Когнітивні процеси та мотивація взаємодіють у формуванні компетенцій з іноземної мови. Розуміння цих процесів та їх взаємозв'язку допомагає створити ефективні методи навчання, що сприяють успішному засвоєнню мовних навичок та досягненню мовної компетентності.

Вивчення іноземної мови є захоплюючим та цікавим процесом, проте він також може супроводжуватися певними емоційними станами та, навіть, стресом. Емоційні чинники та стрес можуть впливати на ефективність навчання та формування компетенцій з іноземної мови у студентів.

Емоції відіграють провідну роль у навчанні. Позитивні емоції, такі як зацікавленість, радість та ентузіазм, можуть підтримувати мотивацію та сприяти швидшому засвоєнню матеріалу. Однак негативні емоції, такі як стрес, тривога та невпевненість, можуть послаблювати навчання та вплинути на успішність студентів.

Стрес під час вивчення іноземної мови може виникати внаслідок різних чинників, таких як невпевненість у власних здібностях, перенасичення інформацією, страх перед невдачею або незручність в спілкуванні іноземною мовою, тощо. Цей стрес може призвести до погіршення уваги та концентрації, а також до втрати мотивації.

Хоча стрес та емоції неминуче супроводжують процес навчання, існують технології, які допоможуть студентам управляти ними. Однією з таких стратегій є встановлення реалістичних цілей та очікувань, що допоможе уникнути перевантаження та надмірного стресу. Важливо також навчитися відпочивати та розслаблятися, знаходячи час для відпочинку та розваг.

Напротивагу уникненню емоційного чинника, студенти, навпаки, можуть використовувати його для покращення свого навчання. Наприклад, використання позитивного підкріплення та позитивних емоцій може стимулювати мотивацію та сприяти більш швидкому засвоєнню матеріалу.

Формування мовної компетентності також пов'язане з розвитком комунікативних навичок та впевненості у собі в процесі спілкування. Студентам важливо мати можливість практикувати мову в різних комунікативних ситуаціях, щоб збільшити їхню впевненість у власних здібностях та знизити бар'єри в спілкуванні. У процесі навчання важливо активно використовувати різноманітні мовні практики, такі як діалоги, дискусії, ділові ігри, тощо. Ці техніки допомагають студентам набувати не лише мовленнєву, але й соціокультурну компетенцію.

Формування компетентностей з іноземної мови у студентів - це складний та багатоаспектний процес, який вимагає уваги до різних психологічних аспектів.